Augustinus, Aurelius: Opuscula

Strassburg: Martin Flach (printer of Strassburg), 20 Mar. 1489, 1489 Seite 479

ꝑceterꝭ gẽtibꝫ ꝑtinere optauit: quõ erudi
erit: q̇d eũ vt sibi placerꝫ facere: q̇d obser
uare p̄cepit: scire nos ꝯuenit. Primo ĩ lo
co ꝙ ꝺ relicta regiõe ĩ q̄ sp̱ habitare opta
uerat: p̄riaq̧ deſerta: ĩ alienã ꝓuinciã ħ ẽ ĩ
egiptũ migr̄e fecit: nõ sine cã: nec sine dei
ꝓuidẽtia factũ eẽ reor. Sꝫ hãc fuisse pu/
to rõeꝫ: qꝛ deꝰ ppl'm suũ quẽ elegerat p̄/
ceptꝭ miſcdie pietatꝭ iusticie ceteriſq̧ bo
nis opibꝫ cupiẽs erudire: voluit eũ ĩ ex/
tera patria ꝓ t̄pe ꝑegrinũ esse ⁊ captiuũ:
vt captiuitatꝭ ⁊ ꝑegrinatõis miseriã di/
sceret ⁊ labores: q̇ facili⁹ postmodũ mise
reri ꝑegrinantibꝫ ⁊ laborãtibꝫ nosceret: si
ip̄e añ ꝑegrinatõis miſ'ias didicisset. Ne
mo ei tã libẽter ꝑegrino ⁊ aduene misere
tur: q̄ꝫ q̇ ꝑegrinatõis exit⁹ nouit. Nemo
libẽtius hospitẽ sine tecto suo ĩtroducit
hospitõ: nisi q̇ añ ĩdiguerit aliẽo. Nemo
ita esuriẽtẽ cibat: nemo sic sitientẽ potat:
nisi q̇ sitim esuriẽq̧ ꝑpessus ẽ. Nemo tã
facile nudũ op̱it suis vestimẽtis: q̄ꝫ q̇ nu
ditatꝭ ⁊ frigoris nouit penuriaꝫ. Neõ sic
tribulato ⁊ miſ'o ⁊ laborãti succurrit: q̄ꝫ
q̇ tribulationũ ⁊ miseriaꝝ cas⁹ exp̱t⁹ ẽ et
laboꝝ. Merito ḡ deꝰ miſcdie ⁊ pietatis
mgr̄: q̇ legẽ postmodũ erat editur⁹ ꝑ quã
ppl'o suo miſcdie ⁊ pietatꝭ: oĩmq̧ bono/
rũ opeꝝ p̄cepta erat traditur⁹: voluit eũ
pri⁹ oẽs passiones p̄ssuras ⁊ tribulatõeſ
⁊ ãgustias ĩ terra ꝑpeti aliena. q̇ facilius
postea possꝫ talia patiẽtibꝫ miſ'eri ⁊ sic su
is obt̄pare mãdatis. Ut putas eũ bonũ
fuisse agricolaꝫ: q̇ p̄usq̧ semẽ mittat: diu
terrã aratrꝭ ⁊ rastrꝭ domat: ne qꝺ illi tradi
tur⁹ ẽ semẽ ꝑeat. Ita ⁊ deꝰ ppl'm suũ diu
añ macerat ⁊ domat q̄ꝫ ei salutariũ mãda
toꝝ semẽ imp̱tiat. Deniq̧ vt ob hãc cãm
hec eũ ꝑtulisse euidenti⁹ clareat: ip̄i⁹ dñi
ĩtueamur mãdata dicẽtis. Aduenã ñ ve
xabitꝭ nec tribulabitiſ. fuistꝭ eteñ ⁊ vos
aduene ĩ terra egipti. Et iteꝝ legim⁹ De
us magn⁹ q̇ ñ accipit ꝑsonã nec munera
faciẽs iudiciũ ꝓselitꝭ ⁊ orphano ⁊ vidue
date panẽ ⁊ vestimẽtũ. diligite ꝓselitũ qꝛ
⁊ ip̄i fuistꝭ ĩ terra egipti ꝑegrini. Et alibi
dicit. Si aũt messus fueris messẽ ĩ agro
tuo: ⁊ obliuiscerꝭ manipulũ: ñ reuertaris
accip̱e illũ: ꝓselito ⁊ orphão ⁊ vidue erit:
vt bñdicat te dñs ĩ op̱ibꝫ manuũ tuaꝝ: ⁊

memor erꝭ qꝛ famul⁹ eras ĩ terra egipti.
Iꝺ p̄cipio tibi verbũ ħ. Uñ facile videt̄
atq̧ dinoscit̄ eũ ppl'm ob hãc cãm cũctiſ
afflictũ fuisse miserijs: vt misereri alteri
suo docerent̄ exẽplo. Sic scriptũ ẽ. Do/
cuisti em̄ ppl'm tuũ ꝑ talia op̱a: q̄m op̱tꝫ
iustos eẽ ⁊ hũanos. Qualẽ ppl'm suũ eẽ
velit late vt arbitror patꝫ: ⁊ quibꝫ possit
op̱ibꝫ ꝓmereri pl'imis ꝓbat̄ exẽplis. Sꝫ
ne ad manifestãdã ei⁹ volũtatẽ paꝝ vide
at̄ esse qꝺ dixim⁹: legꝭ ⁊ ꝓphaꝝ p̄cepta iũ
gamuſ: ⁊ q̇d deo placeat sp̱q̧ placuerit:
⁊ q̇d crebri⁹ fieri ⁊ obſ'uari p̄cepit: tã ve/
terꝭ q̄ꝫ noue legꝭ testimonijs cõprobem⁹
Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo
⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ ex totis viribꝫ tuis: et
diliges ꝓximũ tuũ sic̄ teip̄m. Legis ⁊ ꝓ/
phetaꝝ p̄cipuũ ħ mãdatũ eẽ: dñi ⁊ salua
toris nr̄i testĩonio cõprobat̄ dicẽtis. In
his duobꝫ mãdatis vniuersa lex pẽdet ⁊
ꝓphe. Qꝺ rescindi nõ p̄t nec mutari. In
duobꝫ istꝭ mãdatis om̄e tã legꝭ q̄ꝫ ꝓphaꝝ
ꝯstare p̄ceptũ: ⁊ illũ legẽ ĩplesse q̇ hec po
tuerit ĩplere. Nihil ei a te aliꝺ ĩ lege veri
q̄rit̄ q̄ꝫ vt deũ ⁊ ꝓxim diligas. Et ꝟe ille
legis ꝯsũmator ⁊ factor ẽ: q̇ nec ĩ deũ nec
ĩ ꝓximũ peccat. Sꝫ q̇d deũ q̇d ꝓxim sit
diligere: p̄terire minime ac dissilare ꝯue/
nit. Deũ diligit q̇ suis ĩ oĩbꝫ mãdatis ob
t̄pat. Deũ diligit q̇ leges ei⁹ ⁊ p̄cepta cu/
stodit. Deũ diligit q̇ vt ille sctũs est ⁊ ip̄e
se sctificat. Sic scriptũ ẽ. Sancti estote
q̄m ⁊ ego sctũs sũ dñs deꝰ vester. Deũ di
ligit q̇ ⁊ illꝺ ꝓphe dicẽtis ĩplet eloquiũ.
Qui diligitis dñm odite malũ. Deũ dili
git q̇ nõ alia q̄ꝫ celestia cogitat ⁊ diuina.
Deꝰ em̄ ñ nisi sctitatis iusticie ⁊ pietatiſ
amator ẽ. Et ille deũ diligit q̇ nõ aliꝺ q̄ꝫ
qꝺ deꝰ amare videt̄ op̱at̄. Quid sit eĩ deũ
diligere: dñi saluatoris doctrina decla/
rat dicẽtiſ. Qui audit ꝟba mea ⁊ facit ea
hic est q̇ diligit me. Si ḡ ille deũ diligit
q̇ q̇cq̇d deꝰ p̄cipit facit: q̇ ñ facit ille nõ di
ligit. Dis ꝟo q̇ ñ diligit odit. Uñ clarũ
atq̧ mãifestũ ẽ ab eis deũ odiri: q̇ sua mã
data ñ ſ'uãt. De q̇bꝫ ꝓphaꝫ dixisse puto.
Nõne q̇ oderũt te dñe oderã illos: ⁊ sup̱
ĩimicos tuos tabescebã. Perfecto odio
oderã illos: inimici facti sũt mihi. Odit
ꝓpha iust⁹ p̄ctores ⁊ adulteros ⁊ ĩiustoſ

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-298/0479
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG